

**CONCURSUL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR DECLARATE
VACANTE/REZERVATE ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR
iulie 2025**

**Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA NEOGREACĂ**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. Redactați o traducere literară în limba română a următorului text: **20 de puncte**

Στα αρχεία του Κολεγίου Τρίνιτι, στο Κέιμπριτζ της Αγγλίας, βρίσκουμε το όνομα του δου Βαρόνου Μπάιρον, καταγεγραμμένο ως φοιτήσαντα την περίοδο 1805-1808. Εκεί θα τιμηθεί η μνήμη του με μια σειρά σημαντικών εκδηλώσεων την προσεχή Παρασκευή και με αφορμή τα 200 χρόνια από τον θάνατό του στο Μεσολόγγι όπου άφησε την τελευταία του πνοή στις 19 Απριλίου του 1824.

Ο Μπάιρον θεωρείται ένας από τους διασημότερους αποφοίτους του Τρίνιτι (μαζί με τον Ισαάκ Νεύτωνα και τον Φράνσις Μπέικον) και ίσως ο πιο διάσημος ποιητής του Κέιμπριτζ – παρ' όλο που από το πανεπιστήμιο έχουν περάσει οι Αλφρεντ Τένισον (επίσης στο Τρίνιτι), Γουίλιαμ Γουόρντγουορθ, Γουίλιαμ Μπλέικ, Ρούπερτ Μπρουκ και άλλοι πολλοί.

Οι σπουδές του δεν ήταν αυτό που θα λέγαμε παραδειγματικές: είναι ζήτημα εάν ολοκλήρωσε τα τρία από τα προβλεπόμενα εννέα τρίμηνα του προγράμματός του, και αυτά διακεκομμένα. Παρουσιαζόταν για ένα τρίμηνο, περιφρονούσε το πρόγραμμα, έγραφε σκωπτικά ποιήματα για το τι σήμαινε να σπουδάξει κανείς εκεί και μετά έφευγε για το Λονδίνο, ζούσε έκλυτη ζωή, για να επιστρέψει μετά στο πανεπιστήμιο μαζί με τις λονδρέζικες παρέες του, αναγκάζοντας τον υπεύθυνο του Κολεγίου να βγει στον δρόμο και να τους απαγορεύσει την είσοδο. Μια φορά, λέγεται, είχε απαιτήσει να μείνει μαζί του ο προσωπικός καθηγητής του της ξιφασκίας.

Ομηρος, χωρίς Σαίξπηρ

Ο λόγος που ο Μπάιρον ήταν τόσο «ανυπάκουος» δεν έχει να κάνει μόνο με τον απείθαρχο χαρακτήρα του. Οι σπουδές του στην κλασική φιλολογία (στα ελληνικά και στα λατινικά) ξεκινάνε από τα χρόνια του σχολείου, στο Χάρου. Αποφοιτώντας από εκεί, ο Μπάιρον θα θελήσει να ακολουθήσει τους φίλους του στην Οξφόρδη, αλλά για κάποιον λόγο – ίσως μετά την επιμονή της μητέρας του που τον μεγάλωνε ουσιαστικά μόνη και ήθελε να τον ξεκόψει από τις παρέες του – θα καταλήξει να εγγράφεται στο Κολέγιο Τρίνιτι του Κέιμπριτζ.

Εκεί διαπιστώνει ότι οι καθηγητές του ασχολούνται εξαιρετικά μεν, αποκλειστικά δε με την αρχαία γραμματεία. Τους κατηγορεί ότι γνωρίζουν άψογα τον Ομηρο αλλά καθόλου τον Σαίξπηρ· ότι ξέρουν τα πάντα για τους περσικούς πολέμους αλλά τίποτα για τον εκατονταετή πόλεμο. Θεωρεί ότι έχουν οχυρωθεί πίσω από ένα τείχος νεκρών κλασικών σπουδών και έχουν καταντήσει πνευματικώς νωθροί και άσχετοι με την πραγματικότητα.

Όμως το Τρίνιτι θα αποδειχθεί αναπάντεχο καταφύγιο για τον νεαρό αριστοκράτη επαναστάτη. Στις αρχές του 19ου αιώνα, το Κολέγιο διατηρεί εξαιρετικά ζωντανή την πνευματική παρακαταθήκη του Μπέικον και του Νεύτωνα, ήτοι την παράδοση της ελεύθερης σκέψης. Αυτό δεν είναι αυτονόητο εκείνη την εποχή. Στο Τρίνιτι γίνεται λόγος για να δοθούν ίσα θρησκευτικά δικαιώματα στους καθολικούς – σε μια εποχή που η Αγγλικανική Εκκλησία είναι πανίσχυρη. Γίνονται συζητήσεις για τα δικαιώματα των εργατών στα εργοστάσια και στα ορυχεία, για τις ποινές που επισύρει η απεργία σε μια εποχή που ο συνδικαλισμός είναι παράνομος.

«Αυτό είναι ένα προοδευτικό πλέγμα που ταιριάζει απολύτως στον Μπάιρον» μου εξηγεί ο Ναπολέων Κάτσος, καθηγητής Πειραματικής Πραγματολογίας στο Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ και μέλος (fellow) του Τρίνιτι. «Μέσα σε αυτό το πλαίσιο μπορεί ο Μπάιρον να φέρνει αντιρρήσεις και να εξοργίζει τους καθηγητές του. Γύρω του κυριαρχεί η αίσθηση ότι μπορεί κανείς να αμφισβητήσει τα πάντα και να δέχεται μόνο όσα στέκουν με βάση την αλήθεια και την επιστημονική τεκμηρίωση».

Προς το τέλος της ζωής του, βεβαίως, οι φίλοι του μαρτυρούν ότι ο Μπάιρον αναπολούσε το Κέιμπριτζ όχι με τον ειρωνικό τρόπο της πρώτη νιότης του, αλλά με νοσταλγία. Ο καλός του φίλος Τζον Καμ Χομπχάουζ – που τον συνόδευσε στο πρώτο του, σημαδιακό Grand Tour της Μεσογείου το 1809 – θα γράψει αργότερα ότι ο Μπάιρον μιλούσε για τις μέρες που είχε περάσει στην εξοχή του Κέιμπριτζ, κολυμπώντας στο ποτάμι και συζητώντας με φίλους, ως τις καλύτερες της ζωής του. Η έφεση του να κολυμπά είναι φυσικά πασίγνωστη: κατάφερε να διασχίσει κολυμπώντας τον Ελλήσποντο το 1810, στο προαναφερθέν ταξίδι. Και στο Κέιμπριτζ, σε μια διαπλάτυνση του ποταμού Καμ όπου το νερό απλώνεται και μειώνει την ταχύτητά του, συναντούμε ακόμα τη λιμνούλα που ακούει στο όνομα Byron's Pool.

Η Ελλάδα στο προσκήνιο

Στο χέρι του ο Μπάιρον του Τόρβαλντσεν κρατάει το Childe Harold's Pilgrimage, το μακροσκελές αφηγηματικό ποίημα που εκδόθηκε το 1812 και το οποίο περιγράφει ουσιαστικά την πνευματική του ενηλικίωση μέσα από το πρώτο του ταξίδι στη Μεσόγειο. Είναι το ποίημα που τον έκανε διάσημο εν μιά νυκτί· αλλά έκανε διάσημη και σκλαβωμένη από τους Οθωμανούς Ελλάδα σε όλον τον κόσμο.

«Από τη Ρωσία μέχρι τις ΗΠΑ και τη Νότια Αμερική, όλοι μιλάνε για τον Μπάιρον», εξηγεί ο Κάτσος, «και η απελευθέρωση της Ελλάδας γίνεται κεντρικό θέμα συζήτησης στα ευρωπαϊκά σαλόνια, σε μια εποχή που στην Ευρώπη η διάθεση για επανάσταση και αλλαγή της καθεστηκυίας τάξης είναι ανύπαρκτη. Τελειώνουν οι Ναπολεόντειοι Πόλεμοι, ιδρύεται η Ιερά Συμμαχία: μια αλλαγή συνόρων, ακόμα και στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, που δεν χαίρει ιδιαίτερης συμπάθειας στην Ευρώπη, δεν συζητιέται από τις κυβερνήσεις. Κι όμως διαρκώς, ενοχλητικά, ακούγεται η φωνή του Μπάιρον: τι θα γίνει με την Ελλάδα;»

*Κρυστάλλη Γλυνιαδάκη, 2024. Αγνώστα κειμήλια της ζωής του Μπάιρον στο Τρίνιτι
Άρθρο-Περιοδικό: ΤΟ ΒΗΜΑ*

2. Analizați morfologic și sintactic, în limba neogreacă, cuvintele subliniate.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Redactați în limba neogreacă, în 600 – 900 de cuvinte, un comentariu literar al versurilor din poezia „Ithaka” scrisă de Konstantinos Kavafis.

Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
να εύχεται να 'ναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,

τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
αν μόν' η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
συγκίνησις το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναντήσεις,

αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
αν η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Να εύχεται να 'ναι μακρύς ο δρόμος.

Πολλά τα καλοκαιρινά πρωιά να είναι
που με τι ευχαρίστηση, με τι χαρά

θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοϊδωμένους·
να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,
και τες καλές πραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κι έβενους,
και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,

όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά·
σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές να πας,

να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.

Πάντα στον νου σου να 'χεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.

Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου.
Καλύτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει·

και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,

πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,

μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξίδι.
Χωρίς αυτήν δεν θα 'βγαινες στον δρόμο.
Άλλα δεν έχει να σε δώσει πια.
Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,

ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν.

Κωνσταντίνος Καβάφης, «Ιθάκη».

În elaborarea eseului, veți avea în vedere:

- integrarea corespunzătoare a fragmentului în opera lui Konstantinos Kavafis; **4 puncte**
- prezentarea unei idei poetice, menționând două cuvinte-cheie identificate în fragmentul dat; **10 puncte**
- prezentarea semnificației simbolului central al poeziei date; **10 puncte**
- respectarea normelor limbii literare (registru stilistic adecvat, normele de exprimare, de ortografie și de punctuație). **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Următoarea secvență face parte din Programa școlară pentru clasa a IX-a – Limba neogreacă (OMEC Nr. 5201 / 24.12.2002)

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a IX-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IX-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să rostească și să accentueze corect cuvinte/scurte enunțuri	- exerciții de pronunție și a accentuare
2.2	să reproducă enunțuri simple	- exerciții de reproducere a unor epigrame, proverbe
2.3	să producă diverse tipuri de enunțuri simple	- exerciții de construire a unor enunțuri simple de tipuri diverse

Conținuturile învățării:

Comunicare orală. Competențele comunicării dialogate. Adaptarea la particularitățile interlocutorului. Constituirea de dialoguri în situații concrete sau imaginare.

1. Elaborați, în limba neogreacă, trei itemi de tip diferit pentru evaluarea competenței de dezvoltare a capacității de exprimare orală, pentru clasa a IX-a. **12 puncte**

2. Prezentați, în limba neogreacă, două activități ale lecției de predare-învățare, valorificând textul de la subiectul I. **18 puncte**